

OPEN KERK HELVOIRT
ZATERDAG 15 AUGUSTUS 2020 19.00 UUR

MARIA TENHEMELOPNEMING

Eerstvolgende vieringen
Open Kerk Helvoirt

Zaterdag 29 augustus 19.00 uur Viering

Voor wie
de vieringen van Open Kerk
wil blijven mogelijk maken:
NL80INGB0006232091

Open Kerk Helvoirt
www.openkerkhelvoirt.nl

OPEN KERK

HELVOIRT

OPEN KERK HELVOIRT
MARIA TENHEMELOPNEMING

ZATERDAG 15 AUGUSTUS 2020 19.00 UUR

VOORAF ORGELSPEL
Jac. Peeters

MEDEDELINGEN VOORAF

Zoals u hebt kunnen lezen moeten we enkele regels in acht nemen om besmetting van jezelf en van anderen te voorkomen. Dit is een viering van woord en gebed, zonder dat we brood en beker met elkaar kunnen delen. Verder is het zo dat alle liederen met behulp van een Cd-speler ten gehore worden gebracht. Hoewel u graag mee zou willen zingen, is dat nu niet toegestaan.

OPENINGSLIED

Zolang er mensen zijn op aarde
zolang de aarde vruchten geeft,
zolang zijt Gij ons aller Vader,
wij danken U voor al wat leeft

Gij zijt ons licht, ons eeuwig leven,
Gij redt de wereld van de dood.
Gij hebt uw Zoon aan ons gegeven,
zijn lichaam is het levend brood.

BEGROETING

Langzaam maar zeker zoeken we elkaar weer op, hier in dit kerkje, maar nog niet helemaal als vanouds. Hopend op betere tijden zetten we alvast enkele kleine stappen.

Deze viering, in de vakantietijd, gaat over groen geloven in een groene wereld, en over wat dat voor gevolgen heeft voor onze kijk op moeder aarde, op de mens en op God. En over twee weken, op 29 augustus, treffen we elkaar weer, en dan staat de viering in het teken van hopen op een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

Welkom vanavond hier, in Gods naam, op dit hoogfeest van Maria Tenhemelopneming, en welkom ook aan allen die dankzij de techniek op afstand met ons verbonden kunnen zijn.

LIED

Daarom moet alles U aanbidden
uw liefde heeft het voortgebracht,
Vader, Gijzelf zijt in ons midden,
o Heer, wij zijn van uw geslacht.

SCHULD BEKENNEN

V. Wij zijn geroepen om met eerbied
en zorg om te gaan met de aarde,
met mens, dier en plant
en alles wat leeft en ademt.

Maar intussen zucht en kreunt de schepping
onder de shade die we haar berokkenen.
Vaak treden we op als heersers,
en zelden als behoeders
van ons gemeenschappelijk huis.

God, geef ons ogen, die u herkennen
in het aangezicht van de ander,
ogen, die een vergezicht zien van een wereld,
waarin aarde, water en lucht
worden behoed voor vernietiging
en het goede der aarde eerlijk gedeeld wordt.

A. Vergeven wij elkaar
en God en Goed ons allen.

BEZINNING

*Ik zing voor u en voor broeder zon,
tevoorschijn tredend uit de nacht,
luister van de nieuwe morgen,
beeld van u, zo lang verwacht.*

Kort orgelspel

*Ik zing voor u en voor zuster water,
die de diepste dalen drenkt
en voor broeder vuur, zo stoer en sterk,
die nachtenlang verlichting schenkt.*

Kort orgelspel

*Ik zing voor u en voor zuster dood,
die mij een leven lang omarmt.
Zij zal mijn laatste adem dragen
tot waar u bent en mij verwarmt.*

Kort orgelspel

GEBED

V. Richten wij ons op de Schepper
naar wiens beeld wij zijn gemaakt.
In God ademen we, en delen we het leven
met de hele schepping.
Richten we ons op Jezus Messias,
het evenbeeld van God en van menselijkheid,
en op de heilige Geest, die nieuw leven geeft
en in wie wij allen met elkaar zijn verbonden.

A. Amen

LIED

Nog voordat God onze wereld schiep
en mens en dier in het leven riep,
verzonk hij diep in gedachten:
de dag die komen zou wachtte.

Een zucht een adem een woord,
daar springt het heelal uit voort;
hij legt het in mensenhand,
hij wacht in het morgenland.

EERSTE LEZING

naar Genesis 2:4-16

Toen God de aarde en de hemel begon te scheppen, groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken. Wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevoeide. Toen maakte God de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen. God legde in het oosten, in Eden, een tuin aan en daarin plaatste hij de mens die hij had gemaakt. Hij liet uit de aarde allerlei bomen opschieten die er aantrekkelijk uitzagen, met heerlijke vruchten. In het midden van de tuin stonden de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad. Er ontspringt in Eden een rivier die de tuin bevoeit. Verderop vertakt ze zich in vier grote stromen. God bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken.

LIED

Heer God, die alles in handen houdt,
aan mensen alles hebt toevertrouwd,
wees ons behoud en gedenk ons:
de dag die komen zal wenkt ons.

Een zucht een adem een woord,
daar springt het heelal uit voort;
hij legt het in mensenhand,
hij wacht in het morgenland.

HET EVANGELIE

Matteüs 6:24-30

In zijn Bergrede zegt Jezus tegen zijn volgelingen: Niemand kan twee heren dienen: hij zal de eerste haten en de tweede liefhebben, of hij zal juist toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon. Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur toevoegen? En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zo veel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen?

LIED

De bloemen in de velden
die spreken zonder taal.
Ze werken niet maar melden
een eeuwenoud verhaal.
Dat God hen allen zomaar kleedt
er is geen kans op zorg en leed;
ze spreken zonder taal.

Dat God hen allen zomaar kleedt
er is geen kans op zorg en leed
en weten zonder zorg en plicht
te leven van het licht.

OVERWEGING

Zorg voor de schepping. Dit thema is hoogst actueel nu heel de wereld in rep en roer is. De opwarming van de aarde stelt ons voor gigantische problemen, en de coronacrisis heeft daar nog een flinke schep bovenop gedaan. Het is dan ook hoogst urgent om ons te bezinnen op onze eigen levensstijl en op onze visie op de mens, op de aarde en op God.

Daarvoor gaan we te rade bij het boek Genesis, dat begint met twee scheppingsverhalen, die sterk van elkaar verschillen. Het eerste van de twee is het meest bekend. De schepping van alles wat er is, geschiedt daar in zes dagen. Telkens hoeft God maar iets te zeggen en het is er al. Als laatste in de rij schept hij de mens en wel meteen in twee varianten: de mens is of man of vrouw. Allebei zijn ze het evenbeeld van God en samen krijgen ze de opdracht om de aarde te benutten om er te kunnen leven, wat niet inhoudt dat ze de aarde moeten uitputten en haar zo naar de vernieling moeten helpen.

De eerste lezing van vandaag is ontleend aan het tweede scheppingsverhaal, waarin God, de mens en de aarde in een heel ander licht verschijnen. God wordt hier heel menselijk voorgesteld, als iemand die constant vlijtig in de weer is. De mens wordt hier als eerste geschapen, niet als laatste of als kroon op de schepping. Dat schepsel wordt in het Hebreeuws aangeduid als ha-adam, en dat betekent: 'de mens'. Dat is een soortnaam, geen eigenaam. Het is niet duidelijk of het een hij is of een zij.

God vormt de mens uit stof van de aarde; de mens wordt dus letterlijk uit de klei getrokken. Ook hier heet de mens ha-adam, en het Hebreeuws woord voor de aarde is ha-adamah. Twee woorden die bijna hetzelfde zijn! Zo wordt duidelijk dat de mens hoort bij de aarde, en de aarde bij de mens. Maar al met al gaat het nog over een levenloos poppetje, dat pas een levend wezen wordt, als God de mens de levensadem in de neus blaast. Daaruit blijkt hoezeer de mens, die ten nauwste verweven is met de aarde, ook met God verbonden is. Hierna legt God een tuin aan, plaatst de mens in die tuin en laat daar overal

heerlijke vruchtbomen opschieten. Geen luilekkerland, want de mens krijgt de taak om die vruchtbare tuin te bewerken, te behoeden en ervoor te zorgen, en dat alles in de volste harmonie.

Omdat het niet goed is dat de mens alleen blijft, vormt God uit aarde alle dieren en vogels. Jazeker, weer uit aarde: mens en dier zijn van dezelfde makelij. Maar onder al die medeschepselen vindt de mens jammer genoeg geen partner die helemaal bij hem past en aan hem gelijkwaardig is. Dan laat God de mens in een diepe slaap vallen, neemt een van zijn ribben weg, en bouwt daaruit een vrouw. Zo wordt de ene, eenzame mens gesplitst in twee gelijkwaardige partners. De mens reageert dolenthousiast met de woorden: ‘Eindelijk iemand die gelijk is aan mij, iemand die vrouw zal heten (in het Hebreeuws iesja), iemand die gebouwd is uit een man (iesj). Ook hier weer twee keer bijna hetzelfde woord, iesj en iesja, die aangeven hoezeer deze twee bij elkaar horen en elkaar aanvullen.

Orgelspel

We hebben deze scheppingsverhalen vaak gelezen als teksten die gaan over hoe alles begonnen is. Alsof de ideale wereld ver achter ons ligt, in een grijs verleden, en daarna al snel vervangen is door de rauwe werkelijkheid die wij nu kennen. Maar het is beter om ze heel anders op te vatten: niet als verhalen over hoe het ooit geweest is, maar als een soort blauwdruk van hoe het in de toekomst ooit nog worden moet. De harde werkelijkheid van nu moet dus worden omgezet in een meer ideale wereld, en daarbij kunnen mensen, mannen en vrouwen, fungeren als medescheppers.

De schepping is niet beperkt tot ‘in den beginne’, het is geen startschot waarna God de boel de boel laat. Scheppen is een voortgaand proces, waarbij God voortdurend betrokken blijft en waaraan mensen een creatieve bijdrage kunnen leveren.

Mensen zijn minder uniek dan ze misschien graag zouden willen zijn. Ze maken deel uit van een groter geheel, als schepsel onder de schepselen. Solidair met elkaar, verbonden met alles wat leeft en geroepen om te zorgen voor de aarde, voor gerechtigheid en vrede, en deze drie zijn één. In zijn encycliek *Laudato Si* noemt paus Franciscus de aarde ‘ons gemeenschappelijk huis’. In dat gemeenschappelijk huis is het fataal om te kiezen voor de mammon, de geldduivel. Als alles gericht is

op winst en op een tomeloze groei van de economie, dan raakt de aarde uitgeput en vergroten we de kloof tussen arm en rijk. Het leven draait niet om lekker eten en drinken en mooie kleren. We moeten niet terug verlangen naar de vleespotten uit het verleden maar de toekomst zien te redden. Dan wordt alles nieuw!

BELIJDENIS

Lied

De vogels in de bomen
die wachten rustig af.
Ze werken niet maar dromen
van alles wat God gaf.
De blauwe hemel is hun dak,
hun veilig huis een groene tak;
ze wachten rustig af.
De blauwe hemel is hun dak,
hun veilig huis een groene tak.
Ze zaaien niet en maaien niet
ze leven van hun lied.

De mensen moeten zorgen
ze kennen rust noch duur.
Ze denken steeds aan morgen
zijn druk van uur tot uur.
Ze moeten weer van voor af aan
een vogel en een bloem verstaan:
die wachten rustig af.
Ze moeten weer van voor af aan
een vogel en een bloem verstaan.
Die spreken zonder woorden uit
dat leven feest beduidt.

ONDERBREKING

Orgelspel

GEDACHTENIS

V. Het leven is om niet gegeven,
we maken het mee,
mogen het beleven.
De lucht is om niet gegeven,
we ademen in en uit,
raken beziel.
We delen met elkaar
ons kwetsbaar bestaan,
we doen samen wat te doen staat
tot alle leven in u zal zijn voltooid.

Bid voor die ziek zijn, tobben,
in het ongewisse verkeren.
Denk aan hen die bij hen waken,
hen liefdevol terzijde staan.

Gedenk hen die brood en beker
dagelijks met ons deelden
en ons zijn ontvallen,
en ook hen die gestorven zijn,
nu een gevaarlijk virus
dood en verderf zaait. wereldwijd.
Vandaag noemen wij hier uitdrukkelijk:
rond zijn verjaardag en sterfdag Geert
Verhoeven (1979);
rond haar sterfdag Marietje Hornman-van de
Grint (2019).

Gedenk ook hen, die vergeten
en alleen gelaten, heengaan –
door ongeluk of geweld omkomen –
vermist zijn en niet meer teruggezien –
aan honger en dorst bezwijken –
zichzelf – waarom toch? – het leven benemen.

Er zij licht, vrede rust.

MARIALIED

Wees gegroet, Maria,
vol van genade,
de Heer is met u,
gij zijt de gezegende onder de vrouwen,
en gezegend is Jezus, de vrucht van uw schoot.
Heilige Maria, moeder van God,
bid voor ons, zondaars,
nu en in het uur van onze dood, Amen.

GEBED AAN TAFEL

- G. Die ons schiep en ook nu nog
als hier de nacht ons overmant
houdt in de holte van Uw hand.
- V. *Om de geteisterde aarde die zucht en kreunt,
om de schepping verminkt en uitgebuit,
om de wereld misvormd door zoveel geweld:
sta op, Eeuwige, daal af, ontferm u,
herstel uw aarde, herschep uw aarde,
en wij zien de wereld in uw licht.*

G. Die ons hoedt in uw schaduw,
onder uw vleugels toegedekt,
liefde, die ons tot leven wekt.

V. *Wij zingen van vreugde om lucht en om water.
om vruchtbare grond en wuivende bomen,
om grassen en mossen, krioelend van leven,
en loven de Schepper, de voeder en hoeder
van mensen en dieren, van vogels en vissen,
die heelt wat gebroken is, zijn woord getrouw.
Zo worden wij mensen die leven in vrede,
uw hemel op aarde, ja, eindelijk thuis.*

G. Ken ons hart, zo onrustig,
vol van zichzelf is het verblind.
totdat het rust in u weer vindt.

V. *In de naam van hem
die zijn levensbeker overdroeg
aan die na hem komen
en hen op het hart drukte
te doen wat hij heeft gedaan,
te worden die hij is geweest.*

Bidden wij nu samen zoals hij gebeden heeft:

ONZE VADER

- A. Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd, uw rijk kome,
uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld,
zoals ook wij aan anderen hun schuld
vergeven,
en leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade. Amen.

ONDERBREKING

Orgelspel

GEBEDEN

Woord en lied

- G. Het zijn de woorden niet waaraan je hecht
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.

V. *Dat wij de aarde, ons gemeenschappelijk huis,
niet langer tot op het bot exploiteren,
maar toewerken naar een nieuwe wereld
waar gerechtigheid en barmhartigheid elkaar
omhelzen.*

G. Het zijn de woorden niet waaraan je hecht
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.

V. *Dat wij als medescheppers van heden en
toekomst
steeds meer leven vanuit het besef
dat niets op zichzelf staat
maar dat alles met alles is verbonden.*

G. Het zijn de woorden niet waaraan je hecht
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.

V. *Dat wij er steeds meer van doordrongen raken
dat wat ieder mens, waar ter wereld ook, denkt
en doet,
de toekomst bepaalt van de aarde en van alles
wat leeft.*

G. Het zijn de woorden niet waaraan je hecht
de dingen die de mensen zeggen.
Maar wat door niemand uit te leggen
zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.

MEDEDELINGEN EN ZEGENWENS

We verlaten dit kerkje zo dadelijk rij voor rij, te beginnen bij de achterste rij. U kunt een gave deponeren in het mandje bij de uitgang. De volgende viering van woord en gebed is op zaterdag 29 augustus a.s. aanvang om 19.00 uur. We sluiten nu af met de zegenwens.

Moge de Schepper van al wat leeft en ademhaalt ons leven zegenen en ons behoeden. Dat wij de hoop niet laten varen en met vertrouwen en vol goede moed staande blijven: in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Amen.

ORGELSPEL

Verantwoording:

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk, m.m.v. anderen.

Zolang er mensen zijn op aarde, Huub Oosterhuis/Antoine Oomen; Lied van de schepping, Harrie Beex/Willem Vogel, CD Rondom de beker nr. 19; De vogels in de bomen, Adri Bosch/Frans Bertens; Overweging Wim Weren; Wees gegroet Maria, Anton Kropivsek, zang Zangvereniging Oranje Schinveld & Canto Rinato (A 250); Gebed aan tafel, onderdelen 1 en 2, t. Andries Govaart; Die ons schiep, Sytze de Vries/Willem Vogel; Het zijn de woorden niet, Adri Bosch/Willem Vogel, CD Rondom de beker nr. 30; Voorbeden nr. 1 Wim Weren en nr. 2 en 3 prinses Irene; Afbeelding: Madonna della pace, Pinturricchio, ca. 1490, Pinacoteca Civica Tacchi-Venturi, San Severino Marche, Italië